

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 558/2020
01.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ненада Милојевића, због кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Милојевића - адвоката Драгана Шапоњића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1195/19 од 04.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 01.07.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Милојевића - адвоката Драгана Шапоњића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1195/19 од 04.03.2020. године, у односу на повреде закона из члана 74. тачка 2) и члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године окривљени Ненад Милојевић је оглашен кривим због извршења кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 5 (пет) година у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 23.11.2018. године до 04.01.2019. године.

Истом пресудом оштећена АА је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног, а о чему ће бити донето посебно решење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1195/19 од 04.03.2020. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Ненада Милојевића - адвоката Драгана Шапоњића, па је преиначена пресуда Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године у погледу одлуке о урачунавању притвора, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеном Ненаду Милојевићу у казну затвора у трајању од 5 (пет)

година на коју је осуђен првостепеном пресудом због извршења кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ, сходно одредби члана 63. КЗ, урачунао време проведено у притвору од 25.09.2018. године до 04.01.2019. године, док су одбијене као неосноване и то у преосталом делу жалба браниоца окривљеног и у целости жалба Вишег јавног тужиоца у Смедереву, па је првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Ненада Милојевића - адвокат Драган Шапоњић, због повреда закона из члана 74. тачка 2), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине у целини пресуде Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1195/19 од 04.03.2020. године и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да преиначи наведене пресуде у корист окривљеног, као и да на основу члана 488. став 3. ЗКП, имајући у виду садржај захтева, одреди одлагање, односно прекид извршења правноснажне пресуде Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 74. тачка 2) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Ненада Милојевића у поднетом захтеву истиче да се побијане правноснажне пресуде заснивају на незаконитом доказу и то на записнику о саслушању окривљеног Ненада Милојевића сачињеном у Полицијској станици у Смедеревској Паланци дана 25.09.2018. године под бројем КУ.1329/18, а без ког незаконито прибављеног доказа, који је сходно одредбама чланова 16. став 1, 84. став 1. и 2. и 237. став 1. и 2. ЗКП требало издвојити из списка предмета, не би била донета осуђујућа пресуда. Као разлог незаконитости наведеног записника и одбране окривљеног Ненада Милојевића дате на истом, бранилац истиче да је доказна радња саслушања окривљеног, а којом приликом је он дао „самооптужујући исказ“, извршена незаконито и то противно одредбама чланова 9, 68, 85. став 2. и 3, 86, 288. став 2. и 289. став 1. ЗКП. По ставу браниоца саслушање окривљеног је извршено незаконито из разлога јер, иако су за Ненада Милојевића постојали основи сумње да је учинилац кривичног дела и то по пријави - обавештењу Центра за социјални рад општине Смедеревска Паланка од 21.09.2018. године и пријави ББ од 19.09.2018. године по којима је полиција започела предистражни поступак према њему, у конкретном случају он је дана 25.09.2018. године у ПС Смедеревска Паланка позван и испитиван као

грађанин ради прикупљања обавештења у предистражном поступку и то без присуства браниоца и јавног тужиоца, при чему је Ненад Милојевић критичном приликом могао да буде позван само у својству осумњиченог како је то предвиђено одредбом члана 289. став 1. ЗКП, уз изричито упозорење осумњиченог у позиву да има право да узме браниоца (повређене одредбе чланова 288. став 2. и 289. став 1. ЗКП). Даље се истиче да је ово незаконито испитивање Ненада Милојевића од стране полицијског службеника ВВ трајало неколико часова, уз обману, претње и вршење психичког и физичког притиска на њега да призна наводе кривичне пријаве и то све до тренутка док Ненад Милојевић није признао да је учинилац кривичног дела према малолетној АА (повређене одредбе чланова 9. и 86. ЗКП), а на начин како је то наведено и описано у предоченој му кривичној пријави, да би тек након овог његовог изнуђеног признања, које је касније унето у спорни записник, позван бранилац по службеној дужности и Ненаду Милојевићу је саопштено да је добио статус осумњиченог, а чиме је по ставу браниоца у конкретном случају учињена и повреда закона из члана 74. тачка 2) ЗКП јер је за кривично дело за које се Ненад Милојевић сумњичио с обзиром на запрећену казну предвиђена обавезна одбрана, а он је незаконито испитиван неколико часова без присуства браниоца. Осим тога, истиче се и да Ненаду Милојевићу, пре предочавања кривичне пријаве, није саопштено и омогућено да користи права из члана 68. став 1. ЗКП, између осталог није му саопштено да може да узме браниоца који ће присуствовати његовом саслушању, да без браниоца није дужан да одговара на постављена питања и да све што изјави може бити употребљено против њега као доказ, те да након тога није позван да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране бити постављен бранилац по службеној дужности, обзиром да у записник није унета изричита изјава окривљеног о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, већ је у записник само унета констатација да окривљени разуме шта му се ставља на терет и изјављује да ће изнети своју одбрану без присуства браниоца (повређене одредбе чланова 68. и 85. став 2. и 3. ЗКП).

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, по одредби члана 288. став 1. ЗКП полиција може позивати грађане ради прикупљања обавештења, а по одредби члана 289. став 2. ЗКП ако у току прикупљања обавештења од грађанина полиција оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, дужна је да га одмах поучи о правима из члана 68. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП и о праву да узме браниоца који ће присуствовати његовом саслушању.

Из списка предмета произилази да је у конкретном случају полиција позвала Ненада Милојевића у својству грађанина, а на основу обавештења Центра за социјални рад општине Смедеревска Паланка од 21.09.2018. године о томе шта је малолетна оштећена АА поверила школском педагогу, а везано за физичко малтретирање од стране оца ГГ, те сексуално злостављање од стране Ненада и ДД, а није га позвала на основу кривичне пријаве како то у захтеву нетачно наводи бранилац окривљеног. При томе се у поменутом обавештењу истиче да се ради о детету нижих интелектуалних капацитета и успореног психофизичког развоја у свим аспектима, те се тражи од

полиције да предузме мере из своје надлежности како би се заштитили интереси малолетнице. У таквој ситуацији од процене полицијског службеника зависи да ли се наведена лица могу сматрати осумњиченима или не, дакле, од те процене зависи у ком својству ће полицијски службеник позвати ова лица.

У конкретном случају, полицијски службеник ВВ није нашао основе сумње за извршење кривичног дела, због чега је сва наведена лица (па и окривљеног) позвао у својству грађанина (како је то суд утврдио из његовог исказа), а на шта је овлашћен по члану 288. став 1. ЗКП. Када је полицијски службеник обзиром на изјаву Ненада Милојевића коју је дао приликом прикупљања обавештења, а поводом наведеног обавештења Центра за социјални рад општине Смедеревска Паланка, оценио да се грађанин Ненад Милојевић може сматрати осумњиченом, тада је обавестио о томе надлежног јавног тужиоца.

Надаље из списка предмета и то записника о саслушању окривљеног Ненада Милојевића састављеног пред овлашћеним службеним лицима МУП-а РС ДП ПУ у Смедереву ПС Смедеревска Паланка дана 25.09.2018.године под бројем КУ.1329/18 произилази да је окривљени Ненад Милојевић приликом саслушања поучен о својим правима у предистражном поступку у смислу члана 68. став 1. ЗКП (стране 2 и 3 записника), те упозорен на право да сам изабере браниоца или да му се постави бранилац по службеној дужности у смислу члана 85. став 3. ЗКП (страна 3 записника), а у записнику је констатована и његова изјава да пристаје да дâ исказ у присуству браниоца по службеној дужности - адвоката Бориса Павловића (страна 3 записника). Стоји чињеница да је у наведеном записнику (страна 3 записника) констатовано да ће окривљени изнети своју одбрану без присуства браниоца, али је по оцени овога суда неспорно да се ради о грешци у писању записничара, а што је изјавила и сама записничарка ЋЋ на главном претресу одржаном дана 20.05.2019. године, а осим тога ни сам окривљени није оспорио да је његовом испитивању и сачињавању наведеног записника присуствовао бранилац и да је саслушање почело након обављеног поверљивог разговора са браниоцем, при чему су наведени записник након његовог читања, без примедби, потписали и окривљени и његов бранилац.

Имајући у виду наведено, то се, по оцени овога суда, наведени записник о саслушању окривљеног сматра законитим доказом на коме се пресуда може заснивати, а самим тим законитим се сматра и одбрана окривљеног Ненада Милојевића дата на том записнику, као резултат законито спроведене доказне радње саслушања окривљеног, па се, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани оцењују наводи браниоца окривљеног којима се указује да је извођењем овог доказа и заснивањем пресуде на истом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а такође се као неосновани оцењују и наводи браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 74. тачка 2) ЗКП.

Поред тога, како је жалбом браниоца окривљеног Ненада Милојевића - адвоката Драгана Шапоњића већ указивано на ову битну повреду одредаба кривичног поступка, те како је Апелациони суд у Београду, који је у овом кривичном поступку поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде Вишег суда у Смедереву К.56/18 од 18.10.2019. године, жалбене наводе браниоца окривљеног везане

за ову битну повреду одредаба кривичног поступка оценио неоснованим и о томе на странама 3, 4 и 5 другостепене пресуде Кж1 1195/19 од 04.03.2020. године изнео детаљне разлоге, то је Врховни касациони суд ове разлоге прихватио као правилне и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на исте упућује.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Милојевића у осталом делу одбачен је као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што бранилац свој став да је у конкретном случају суд погрешно применио одредбе чланова 16. и 112. став 8. КЗ суштински образлаже тако што оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова. Ово имајући у виду да бранилац истиче да како суд у побијаним правноснажним пресудама није утврдио тачно време извршења кривичног дела, то се у конкретном случају никако не може знати да ли је оштећена у време извршења кривичног дела навршила или не 14 година, односно да ли је критичном приликом била дете, због чега је по мишљењу браниоца суд у случају сумње морао донети пресуду у корист окривљеног, а сходно одредби члана 16. став 5. ЗКП.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 439. тачка 2. ЗКП), док суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 74. тачка 2) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Милојевића - адвоката Драгана Шапоњића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на наведене повреде одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник,
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић